ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JOSE LUÍS DA CRUZ VILAÇA
της 19ης Νοεμβρίου 1987 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το Tribunal du travail της Nivelles μας υποβάλλει δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 46 του κανονισμού 1408/71, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος [1].

2. Ο προσφεύγων της κύριας δίκης, Giuseppe Collini, ιταλικής ιθαγένειας, εργάστηκε επί επτά έτη στη χώρα καταγωγής του και μετανάστευσε στη συνέχεια στο Βέλγιο, όπου εργάστηκε επί 35 έτη.

3. Κατά τη βελγική νομοθεσία, αν η εργασιακή δραστηριότητα του Collini είχε περιοριστεί απλώς στα 35 αυτά έτη εργασίας στο Βέλγιο, αυτός θα δικαιούταν συντάξεως γήρατος 326 390 βελγικών φράγκων (BFR), ποσό που προκύπτει αν στα 35 έτη πραγματικής εργασίας προστεθούν οκτώ επιπλέον έτη «πλασματικής απασχολήσεως» (άρθρο 11α του βασιλικού διατάγματος 50).

4. Ο βελγικός οργανισμός κοινωνικής ασφαλίσεως, όμως — ο Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS) — υπολόγισε τη χορηγητέα στον Collini σύνταξη λαμβάνοντας υπόψη τα επτά έτη εργασιακής του δραστηριότητας στην Ιταλία.

5. Δεδομένου ότι, στο Βέλγιο, μία πλήρης επαγγελματική σταδιοδρομία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 45 έτη, ο ONPTS εφάρμοσε τον εθνικό κανόνα που απαγορεύει τη λεγόμενη «εξωτερική» σώρευση, του άρθρου 11β του βασιλικού διατάγματος 50, μειώνοντας σε τρία τα οκτώ έτη πλασματικής απασχολήσεως των οποίων δικαιούταν ο Collini, έτσι ώστε το σύνολο να φτάνει το ανώτατο δυνατό όριο των 45 ετών (35+7+3).

6. Ο ONPTS χορήγησε έτσι στον Collini σύνταξη 300 490 BFR, στην οποία προστίθενται 23 829 BFR που βαρύνουν την Ιταλία και αντιστοιχούν στην ιταλική σύνταξη, επιμεριστικώς αναλογούσα βάσει του συνολικού χρόνου εργασίας που παρασχέθηκε και στις δύο χώρες.

7. Κατά συνέπεια και λόγω της προηγούμενης απασχόλησής του στην Ιταλία, ο Collini έλαβε τελικά σύνταξη 324 319 BFR, κατώτερη εκείνης που δικαιούταν αν είχε εργαστεί μόνο επί 35 έτη στο Βέλγιο (326 390 BFR).

8. Φρονεί έτσι ότι περιάγεται σε χειρότερη μοίρα για το λόγο ότι είναι διακινούμενος εργαζόμενος και προσέβαλε, γι' αυτό, στην κύρια δίκη, τον πραγματοποιηθέντα από τον ONPTS υπολογισμό της σύνταξης γήρατος.

9. Ενώπιον του βελγικού δικαστηρίου, ο Collini υποστήριξε ότι είχε κεκτημένο δικαίωμα τουλάχιστον επί του ποσού που θα του οφειλόταν σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία, αν η

* Μετάφραση από τα πορτογαλικά.

1 — ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73.

επαγγελματική του σταδιοδρομία περιοριζόταν στα 35 έτη κατά τα οποία εργάστηκε στο Βέλγιο (326 390 BFR).

10. Υποστήριξε ακόμη ότι ο εφαρμοστέος κανόνας περί μη σωρεύσεως ήταν ο κοινοτικός, ο προβλεπόμενος από την παράγραφο 3 του άρθρου 46 του κανονισμού 1408/71, και ότι επομένως η σύνταξή του έπρεπε να υπολογιστεί με βάση διαφορετικό τύπο από εκείνο που εφάρμοσε ο βελγικός φορέας.

11. Κατά την άποψή του, ο κανόνας του άρθρου 46, παράγραφος 3, εφαρμόζεται μόνο σε περίπτωση χρονικής συμπτώσεως περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν σε διάφορα κράτη μέλη· η περίπτωσή του πληροί την προϋπόθεση αυτή.

12. Σ' αυτό το πλαίσιο, το Tribunal du travail της Nivelles υπέβαλε στο Δικαστήριο δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του κανονισμού 1408/71.

13. Τα υποβληθέντα ερωτήματα παρατίθενται στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

14. Πριν προχωρήσω στην ανάλυσή τους, είναι σκόπιμο να αποσαφηνιστεί προκαταρκτικώς ένα ζήτημα.

15. Αμφότεροι οι διάδικοι στην ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου δίκη συναποδέχτηκαν τελικά ότι έχει εφαρμογή η κοινοτική νομοθεσία, δεδομένου ότι είναι ευνοϊκότερη από τη βελγική.

16. Το ότι η κοινοτική νομοθεσία έχει εφαρμογή προκύπτει από την αρχή που έχει διατυπώσει το Δικαστήριο[2], κατά την οποία δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 51 της Συνθήκης και συνεπώς είναι ανεφάρμοστος ένας κανόνας περί μη σωρεύσεως « που συνεπάγεται μείωση των δικαιωμάτων, τα οποία αντλούν ήδη σε ένα κράτος μέλος οι ενδιαφερόμενοι από την απλή εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ».

17. Η αρχή αυτή, την οποία διατύπωσε το Δικαστήριο σχετικά με τον κοινοτικό κανόνα του άρθρου 46, παράγραφος 3, περί μη σωρεύσεως, πρέπει να εφαρμόζεται και προκειμένου περί εθνικού κανόνα περί μη σωρεύσεως.

18. Πράγματι, όπως έχει αναγνωρίσει το Δικαστήριο, « ο σκοπός των άρθρων 48 έως 51 δεν θα επιτυγχανόταν αν, λόγω της ασκήσεως του δικαιώματός τους της ελεύθερης κυκλοφορίας, οι εργαζόμενοι έχαναν τις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές τις οποίες εν πάση περιπτώσει τους εξασφαλίζει από μόνη της η νομοθεσία ενός κράτους μέλους » (Petroni, Συλλογή 1975, σ. 1149, σκέψη 13).

19. Επιπλέον, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι το σύστημα του άρθρου 46 του κανονισμού 1408/71 πρέπει να εφαρμόζεται κάθε φορά που είναι ευνοϊκότερο για τον εργαζόμενο απ' ό,τι η απλή εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, περιλαμβάνουσας, όταν συντρέχει περίπτωση, και τον απαγορευτικό της εξωτερικής σωρεύσεως κανόνα [3].

20. Πρέπει να περιγραφεί με συντομία η διάταξη του άρθρου 46, εφαρμοζόμενη στην υπό κρίση περίπτωση.

21. Κατά την παράγραφο 1, και σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου[4], ο βελγικός οργανισμός κοινωνικής ασφαλίσεως υπολογίζει το ποσό το οποίο θα δικαιούταν ο εργαζόμενος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, αν δεν δικαιούταν σύνταξη δυνάμει νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους. Προς τούτο, δεν εφαρμόζονται εθνικοί κανόνες απαγορεύοντες την

2 — Απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 1975, υπόθ. 24/75, Petroni κατά ONPTS, Rec. 1975, σ. 1149, ιδίως σσ. 1160 και 1161, σκέψη 21.

3 — Απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 1977, υπόθ. 22/77, FNROM κατά Mura, Rec. 1977, σ. 1699, ιδίως σ. 1708, σκέψη 15· απόφαση της 14ης Μαρτίου 1978, υπόθ. 98/77, Max Schaap, Rec. 1978, σ. 707, ιδίως σ. 714, σκέψη 10· απόφαση της 2ας Ιουλίου 1981, ONPTS κατά Celestre, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 116, 117, 119, 120 και 121/80, Συλλογή 1981, σ. 1737, ιδίως σ. 1755, σκέψη 15· απόφαση της 13ης Μαρτίου 1986, υπόθ. 296/84, Sinatra κατά FNROM, Συλλογή 1986, σ. 1056, ιδώς σ. 1062, σκέψη 20.

4 — Βλέπε απόφαση Sinatra, σκέψη 21.

εξωτερική σώρευση, όπως ορίζει η δεύτερη περίοδος του άρθρου 12, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71.

22. Στην παρούσα περίπτωση, το αποτέλεσμα αυτού του υπολογισμού θα ήταν 326 389 BFR, που αντιστοιχούν σε 35 έτη πραγματικής συν οκτώ έτη πλασματικής απασχολήσεως.

23. Ο ONPTS υπολογίζει επίσης το ποσό της παροχής που θα προέκυπτε κατ' εφαρμογή των υπό στοιχεία α) και β) της παραγράφου 2 κανόνων, το οποίο ποσό στη συνέχεια συγκρίνει με το προηγούμενο, ώστε να βρει ποιο είναι το μεγαλύτερο.

24. Έτσι, κατ' εφαρμογή του στοιχείου α) της παραγράφου 2, ο βελγικός οργανισμός [5] υπολογίζει το θεωρητικό ποσό της παροχής που θα μπορούσε να αξιώσει ο ενδιαφερόμενος, αν είχε συμπληρώσει στο Βέλγιο όλες τις περιόδους ασφαλίσεως που συμπλήρωσε υπό τις νομοθεσίες των κρατών μελών στις οποίες υπήχθη.

25. Αν είχε συμπληρώσει σ' αυτή τη χώρα τις περιόδους ασφαλίσεως που συμπλήρωσε στην Ιταλία, ο Collini θα είχε 42 έτη πραγματικής απασχολήσεως, στα οποία θα προστίθενταν και δέκα έτη πλασματικής (άρθρο 11α του βασιλικού διατάγματος 50).

26. Κατ' εφαρμογή της υπό στοιχείο γ) διατάξεως και δεδομένου ότι η ανώτατη διάρκεια την οποία απαιτεί η βελγική νομοθεσία για να τύχει κανείς πλήρους παροχής είναι 45 έτη, το κατά το στοιχείο α) θεωρητικό ποσό ανέρχεται, στην περίπτωσή μας, σε 336 748 BFR.

27. Βάσει αυτού του θεωρητικού ποσού, υπολογίζεται [στοιχείο β)] το πραγματικό ποσό της βελγικής παροχής, αναλογικά προς τις περιόδους ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό τη βελγική νομοθεσία προ της επελεύσεως του κινδύνου, σε σχέση προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν προ της επελεύσεως του κινδύνου υπό τις νομοθεσίες όλων των εμπλεκομένων κρατών μελών.

28. Ασχέτως του τρόπου υπολογισμού των περιόδων ασφαλίσεως που αναφέρονται εδώ, το ποσό που προκύπτει κατ' εφαρμογή των στοιχείων α) και β) είναι, στην περίπτωσή μας, πάντα κατώτερο από το ύψος της παροχής που υπολογίστηκε βάσει της παραγράφου 1 (326 390 BFR).

29. Όπως ορίζει το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου 1, μόνον εκείνο το ποσό θα ληφθεί υπόψη.

30. Κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται, εντός των ορίων του μεγαλύτερου από τα θεωρητικά ποσά των παροχών που υπολογίζονται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2, στοιχείο α) — που υποτίθεται ότι είναι το βελγικό (336 748 BFR) — του συνολικού ποσού των παροχών που υπολογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 (326 389 + 23 829 = 350 218 BFR).

31. Επειδή το άθροισμα αυτό υπερβαίνει το προαναφερθέν όριο, ο φορέας που εφαρμόζει την παράγραφο 1 (εν προκειμένω ο βελγικός) διορθώνει την παροχή του σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 46.

32. Θα αναλύσω τώρα τους όρους με τους οποίους πρέπει να γίνεται η διόρθωση αυτή, απαντώντας στα ερωτήματα που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο.

5 — Το ίδιο έπραξε και ο ιταλικός οργανισμός, υποθέτω όμως ότι το θεωρητικό ποσό που προέκυψε από τους δικούς του υπολογισμούς είναι εν προκειμένω χαμηλότερο από εκείνο που προέκυψε από τη βελγική νομοθεσία.

Α — *Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα*

33. Με το πρώτο ερώτημα, το Tribunal du travail της Nivelles θέλει να πληροφορηθεί αν ο κανόνας περί μη σωρεύσεως της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του κανονισμού 1408/71 εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση αδικαιολόγητης σώρευσης συντάξεων — ήτοι σε κάθε περίπτωση υπερβάσεως του ορίου που ισούται προς το ποσό το οποίο θα δικαιούταν ο εργαζόμενος αν είχε συμπληρώσει όλες τις περιόδους ασφαλίσεως όχι σε διαφορετικά κράτη μέλη, αλλά σ' εκείνο το κράτος του οποίου η νομοθεσία θα του παρείχε δικαίωμα υψηλότερης συντάξεως — ή αν ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες η υπέρβαση του ορίου οφείλεται σε χρονική σύμπτωση περιόδων ασφαλίσεως.

34. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό παρίσταται απολύτως αναγκαία, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, μόνον αν θεωρηθεί ότι δεν συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση χρονικής συμπτώσεως περιόδων ασφαλίσεως.

35. Και τούτο διότι, σε περίπτωση χρονικής συμπτώσεως, δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 46.

36. Το εθνικό δικαστήριο, όμως, δεν μας ερωτά περί του περιεχομένου της εννοίας « χρονική σύμπτωση περιόδων ασφαλίσεως ».

37. Μπορώ, επομένως, να περιοριστώ να προτείνω να δοθεί απευθείας απάντηση στο υποβαλλόμενο ερώτημα, απάντηση της οποίας η χρησιμότητα είναι προφανής, πολλώ μάλλον που, αν είναι καταφατική, δίνει στο παραπέμπον δικαστήριο τη δυνατότητα να επιλύσει αμέσως το ζήτημα της εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 46, χωρίς να του είναι αναγκαία η προηγούμενη ερμηνεία κάποιας άλλης έννοιας.

38. Κατά τη γνώμη μου δε, η απάντηση δεν μπορεί παρά να είναι καταφατική.

39. Όπως σαφώς προκύπτει από την όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1408/71, ο κανόνας της παραγράφου 3 του άρθρου 46 περί μη σωρεύσεως ανταποκρίνεται στην ανάγκη « αποφυγής ... αδικαιολογήτων σωρεύσεων που προκύπτουν *ιδίως* από τη χρονική σύμπτωση περιόδων ασφαλίσεως και περιόδων εξομοιουμένων προς αυτές » (η υπογράμμιση δική μου). Η χρονική σύμπτωση δηλαδή δεν είναι παρά μία μόνο χαρακτηριστική περίπτωση, την οποία επιλέγει ο κανονισμός ως παράδειγμα των περιπτώσεων που μπορούν να οδηγήσουν σε αδικαιολόγητες σωρεύσεις.

40. Με τις παρατηρήσεις της, η Επιτροπή αναφέρεται στα άρθρα 76 και 79, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71, όπως και στο άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο γ), του ίδιου κανονισμού, και στο άρθρο 10 του κανονισμού 574/72 και παρέχει ένα άλλο συγκεκριμένο παράδειγμα εφαρμογής του κανόνα περί μη σωρεύσεως χωρίς χρονική σύμπτωση περιόδων: τη σώρευση συντάξεων αναπηρίας, όταν μία απ' αυτές έχει κτηθεί δυνάμει εθνικής νομοθεσίας που δεν λαμβάνει υπόψη τη διάρκεια ασφαλίσεως προς προσδιορισμό του ύψους της.

41. Το ζήτημα αυτό εξετάστηκε, άλλωστε, στην απόφαση Sinatra, της 13ης Μαρτίου 1986:

... « το άρθρο 46 του κανονισμού 1408/71 έχει εφαρμογή στην περίπτωση που το ποσό των παροχών, οι οποίες οφείλονται δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, είναι ανεξάρτητο των περιόδων που έχουν πραγματοποιηθεί, έχει δε συμπληρωθεί η κατώτατη περίοδος από την οποία εξαρτάται η απόκτηση του δικαιώματος δυνάμει της νομοθεσίας αυτής » [6].

6 — Βλέπε, με το ίδιο περιεχόμενο και ιδιαίτερα εύγλωττα, σκέψη 5 της απόφασης της 19ης Ιουνίου 1979, υπόθ. 180/78, Brouwer-Kaune, Rec. 1979, σ. 2111, ιδίως σ. 2119· βλέπε επίσης τις αποφάσεις Mura, όπ.π., Rec. 1977, σ. 1699, και Grego, απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 1977, υπόθ. 37/77, Rec. 1977, σ. 1711. Βλέπε και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Carl Otto Lenz στην υπόθεση 197/85, Stefanutti, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1987, Συλλογή 1987, σ. 3855, σημείο 19.

42. Ομοίως, το άρθρο 46, παράγραφος 3, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η υπέρβαση του ορίου το οποίο ορίζει οφείλεται στο ότι στις περιόδους πραγματικής απασχολήσεως προστέθηκαν περίοδοι πλασματικής απασχολήσεως, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν σε κάποιο χρονικό διάστημα και ως προς τις οποίες, θα το πω ευθύς αμέσως, δυσχερώς μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάρχει χρονική σύμπτωση.

Β — *Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα*

43. Με το δεύτερο ερώτημα, το Tribunal du travail της Nivelles θέλει να πληροφορηθεί πώς καθορίζεται συγκεκριμένα ο διορθωτικός συντελεστής της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του κανονισμού 1408/71.

44. Το ερώτημα το οποίο θέτει το εθνικό δικαστήριο ανακύπτει ειδικότερα από το γεγονός ότι το πρώτο εδάφιο της προαναφερθείσας παραγράφου 3 παραπέμπει στις παραγράφους 1 και 2, ενώ το δεύτερο εδάφιο παραπέμπει μόνο στην παράγραφο 1.

45. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το εθνικό δικαστήριο ερωτά πώς υπολογίζεται ο διορθωτικός συντελεστής, όταν μόνο μία από τις υπό κρίση παροχές έχει καθοριστεί κατά την παράγραφο 1, όταν δηλαδή μόνο μία απ' αυτές είναι παροχή την οποία δικαιούται, σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, ο εργαζόμενος, χωρίς να απαιτείται να ληφθούν υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 45, οι περίοδοι ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό τη νομοθεσία κάποιου άλλου κράτους μέλους (« αυτοτελής » παροχή).

46. Στην κύρια δίκη, αυτό συμβαίνει με τη βελγική, όχι όμως και με την ιταλική σύνταξη, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως « επιμεριστικώς αναλογούσα » σύνταξη, κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β).

47. Όπως προκύπτει και από τις παρατηρήσεις των διαδίκων, αποδεικνύεται ότι εδώ τίθενται δύο ζητήματα προς διευκρίνιση.

48. Το πρώτο είναι αν η επιμεριστικώς αναλογούσα σύνταξη (εδώ, η χορηγούμενη από την Ιταλία) αποτελεί επίσης παροχή δεκτική μειώσεως· το δεύτερο αναφέρεται στον προσδιορισμό της εφαρμοστέας μεθόδου μειώσεως.

49. Ως προς το πρώτο ζήτημα, ο ONPTS, καίτοι αναγνωρίζει ότι η διοικητική επιτροπή κοινωνικής ασφαλίσεως διακινουμένων εργαζομένων έχει λάβει αντίθετη απόφαση (απόφαση 91, της 12ης Ιουλίου 1973 [7]), υποστηρίζει ότι η ιταλική σύνταξη πρέπει επίσης να υποστεί μείωση.

50. Την άποψή του στηρίζει κυρίως στην απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στην υπόθεση Sinatra, κρίνοντας ότι « το υψηλότερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση την οποία προβλέπει το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 46, παράγραφος 1, μειώνεται ενδεχομένως κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου ». Κατά τον ONPTS, εφόσον η παράγραφος 3 του άρθρου 46 παραπέμπει και στα δύο εδάφια της παραγράφου 1, έπεται ότι το ποσό της επιμεριστικώς αναλογούσας συντάξεως επίσης υπόκειται στη μείωση που αυτή προβλέπει.

51. Κατά τον Collini και την Επιτροπή, αντιθέτως, μόνον η « αυτοτελής » (βελγική) παροχή πρέπει να διορθωθεί, εφόσον μόνον αυτής το ύψος προσδιορίστηκε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 46, παράγραφος 1.

52. Νομίζω ότι η τελευταία αυτή άποψη είναι η ορθή.

53. Ας σημειωθεί ότι η μείωση στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 3 του άρθρου 46

7 — JO C 86 της 20.7.1974.

πραγματοποιείται από το « φορέα ο οποίος εφαρμόζει την παράγραφο 1 », ο οποίος και « προσαρμόζει την παροχή του ».

54. Εν προκειμένω, ο φορέας που είναι αρμόδιος να εφαρμόσει την παράγραφο 1 είναι ο βελγικός ONPTS, εφόσον αυτός χορηγεί « αυτοτελή » παροχή, παροχή δηλαδή την οποία δικαιούται ο εργαζόμενος ασχέτως των προϋποθέσεων του άρθρου 45.

55. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 46 αναφέρεται ασφαλώς στα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 2· τούτο όμως απλώς για να συγκρίνει τα ποσά της ίδιας παροχής όπως υπολογίζονται κατά τους εθνικούς αφενός και κατά τους κοινοτικούς αφετέρου κανόνες, ώστε να προσδιορίσει στη συνέχεια ποιο είναι το μεγαλύτερο, το οποίο μόνο θα ληφθεί υπόψη.

56. Η παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, επομένως, δεν επιβάλλει τη διόρθωση της επιμεριστικώς αναλογούσας παροχής· δυσχερώς, άλλωστε, μπορεί να γίνει αντιληπτό πώς ο βελγικός φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως (ο « φορέας ο οποίος εφαρμόζει την παράγραφο 1 ») θα μπορούσε να μειώσει το ποσό το οποίο καταβάλλει η ιταλική κοινωνική ασφάλιση.

57. Αυτό ακριβώς θέλει να πει ο νομοθέτης όταν του επιβάλλει να διορθώσει την παροχή *του*, εκείνη δηλαδή με την οποία βαρύνεται αυτός ο φορέας. Όπως τονίζει η Επιτροπή, πρόθεση του νομοθέτη ήταν να μη μειωθούν οι επιμεριστικώς αναλογούσες συντάξεις [8].

58. Ας εξετάσουμε, τώρα, τη δεύτερη πτυχή του προβλήματος, ήτοι την εφαρμοστέα μέθοδο διορθώσεως.

59. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 ορίζει ότι « κάθε φορέας ο οποίος εφαρμόζει την παράγραφο 1 προσαρμόζει την παροχή του στο ποσό που αντιστοιχεί στη σχέση μεταξύ του ποσού της εν λόγω παροχής και του συνολικού ποσού των παροχών που προσδιορίζονται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 ».

60. Ως προς την ερμηνεία του εδαφίου αυτού, νομίζω ότι — χωρίς αμφιβολία —, από τις διάφορες απόψεις που προβάλλονται, η μόνη ορθή είναι η της Επιτροπής.

61. Πράγματι, σκοπός του εδαφίου αυτού είναι να ρυθμίσει την κατανομή του ποσού που υπερβαίνει το μεγαλύτερο από τα θεωρητικά ποσά μεταξύ των πλειόνων εθνικών φορέων, οι οποίοι εφαρμόζουν την παράγραφο 1, όταν ο εργαζόμενος έχει υπαχθεί σε διάφορες νομοθεσίες παρέχουσες αυτοτελείς παροχές.

62. Προς τούτο, το υπερβάλλον (ήτοι η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος όλων των αυτοτελών και των επιμεριστικώς αναλογουσών παροχών και του μεγαλύτερου από τα θεωρητικά ποσά) πρέπει να πολλαπλασιαστεί επί συντελεστή ίσο προς τη σχέση μεταξύ του « ποσού της εν λόγω παροχής » (του μεγαλύτερου δηλαδή από τα ποσά, το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη κατόπιν της συγκρίσεως που πρέπει να πραγματοποιηθεί βάσει του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 — στην περίπτωσή μας 326 389 BFR — και όχι του μεγαλύτερου από τα θεωρητικά ποσά, όπως φρονεί ο Collini) και « του συνολικού ποσού των παροχών που προσδιορίζονται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 » (του αθροίσματος δηλαδή όλων των αυτοτελών παροχών και όχι του αθροίσματος των αυτοτελών και των επιμεριστικώς αναλογουσών, όπως υποστηρίζει ο Collini).

63. Έτσι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, κάθε φορέας που χορηγεί αυτοτελή παροχή πρέπει να τη μειώσει κατά το ύψος της διαφοράς αναλογικώς επιμερισμένης στο τμήμα το οποίο

8 — Βλέπε, στην ίδια κατεύθυνση, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jean-Pierre Warner στην υπόθεση Petroni, Rec. 1975, σ. 1165, και την προαναφερθείσα απόφαση 91 της διοικητικής επιτροπής.

αντιπροσωπεύει η δική του παροχή επί του συνόλου των αυτοτελών παροχών.

64. Είναι προφανές ότι, αν μόνον ένας φορέας χορηγεί αυτοτελή παροχή, « το συνολικό ποσό των παροχών που προσδιορίζονται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 » ισούται προς την παροχή αυτήν (εν προκειμένω, 326 389 BFR).

65. Ο συντελεστής που πρέπει να εφαρμοστεί στο ύψος της διαφοράς (που στην περίπτωσή μας ανέρχεται σε 13 470 BFR) ισούται προς 1 (326 389/326 389) άρα, η διαφορά αφαιρείται ολόκληρη από το ύψος της αυτοτελούς παροχής.

66. Το γεγονός, επομένως, ότι μόνο ένας από τους φορείς εφαρμόζει την παράγραφο 1 δεν συνιστά κάποια ιδιορρυθμία, εφόσον η μέθοδος υπολογισμού είναι ακριβώς η ίδια όπως αν την εφάρμοζαν πλείονες φορείς.

67. Έχει επομένως δίκαιο η Επιτροπή και είναι ορθός ο τύπος υπολογισμού που χρησιμοποιείται στο υπόδειγμα Ε 209, το οποίο κατέθεσε συνημμένο στις παρατηρήσεις της (καίτοι μπορεί ίσως να λεχθεί ότι ο τρόπος υπολογισμού που χρησιμοποίησα για να καταλήξω στο ίδιο αποτέλεσμα αναδεικνύει σαφέστερα τη φύση της σχέσεως στην οποία αναφέρεται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3).

68. Κατά συνέπεια, ο Collini δικαιούται το ποσό των 312 919 BFR από το Βέλγιο (ποσό δηλαδή μεγαλύτερο από την παροχή όπως υπολογίστηκε σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία, περιλαμβάνουσα και τον απαγορευτικό της εξωτερικής σωρεύσεως κανόνα, ήτοι 300 490 BFR) και το ποσό των 23 829 BFR από την Ιταλία, ήτοι συνολικώς 336 748 BFR.

69. Το αποτέλεσμα είναι ότι τηρείται αυστηρά το « ανώτατο όριο του μεγαλύτερου από τα θεωρητικά ποσά », το οποίο επιτακτικώς ορίζει το πρώτο εδάφιο του άρθρου 3[9].

70. Σας προτείνω, επομένως, να απαντήσετε ως εξής στο Tribunal du travail της Nivelles:

1. Η διόρθωση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 46, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71 εφαρμόζεται κάθε φορά που το μεγαλύτερο από τα θεωρητικά ποσά των παροχών που υπολογίζονται κατά τη διάταξη του στοιχείου α) της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου είναι κατώτερο από το άθροισμα των παροχών που προσδιορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν υπάρχει ή όχι χρονική σύμπτωση περιόδων ασφαλίσεως.

2. Σε περίπτωση που πρέπει να γίνει η διόρθωση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 46 και που μόνο μία από τις δεδομένες παροχές έχει προσδιοριστεί κατά την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, ο φορέας που είναι αρμόδιος για τη χορήγηση της παροχής αυτής αφαιρεί από το ποσό της ολόκληρο το ποσό της διαφοράς μεταξύ του μεγαλύτερου από τα θεωρητικά ποσά και του αθροίσματος των παροχών που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 46.

9 — Στην ίδια κατεύθυνση, απόφαση Sinatra, προαναφερθείσα, σκέψη 23.